

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 11 lipca 2011 r.

**Pan
Henryk Toryfter
Wójt Gminy Baranowo**

LWA-4101-03-05/2011
P/11/148

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Baranowo (zwanym dalej „Gminą” lub Urzędem”) kontrolę realizacji przez małe gminy zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury wodno – ściekowej w okresie od 1 stycznia 2007 roku do 3 czerwca 2011 roku.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 17 czerwca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania podejmowane na rzecz rozwoju infrastruktury wodno – ściekowej w Gminie Baranowo pomimo stwierdzonych nieprawidłowości m.in. w zakresie braku kontrasygnaty Skarbnika Gminy na umowach o wartości 222,8 tys. zł, nie sprawdzaniu i nie odbieraniu robót zanikowych ulegających zakryciu oraz nie prowadzeniu ksiąg obiektów budowlanych.

W latach 2007 – 2011 gmina Baranów oddała do użytku 100,4 km sieci wodociągowej oraz 25,4 km przyłączy. Na dzień zakończenia kontroli gminna sieć wodociągowa wynosiła 188,9 km, i dostarczała wodę do 77,1 % mieszkańców gminy a łączna długość sieci kanalizacyjnej użytkowanej wyniosła 8,9 km i korzystało z niej 17,4 % mieszkańców Gminy. Będąca w trakcie realizacji inwestycja rozbudowy kanalizacji, zwiększy udział mieszkańców korzystających z sieci do 32 %, a długość sieci kanalizacyjnej łącznie ma wynieść 33 km (w tym 22,1 km już wybudowanej). Nie spełniono zatem wymogu określonego w art. 42 ust. 3 *ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne*² na podstawie którego budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacji zbiorczej

i oczyszczalni ścieków. Z wyjaśnień Wójta wynika, iż czynnikiem uniemożliwiającym budowę sieci kanalizacyjnej równoległe z rozbudową wodociągu były ograniczone środki finansowe będące w dyspozycji

¹Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2005 Nr 239, poz. 2019 ze zm.

Gminy. Gmina rozpoczęła również rozbudowę i modernizację gminnej oczyszczalni ścieków w Baranowie.

1. Przygotowania organizacyjno – finansowe do realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie infrastruktury wodno – ściekowej.

NIK zwraca uwagę na nieprawidłowe klasyfikowanie wydatków w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Baranowo na lata 2007-2013³. Zgodnie z klasyfikacją budżetową, załącznik nr 1 do *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 2006 r.*

*w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych*⁴ wydatki dotyczące inwestycji

w oczyszczalni ścieków powinny być klasyfikowane w gminach wiejskich w dziale 010 a nie jak w WPI w dziale 900.

W toku kontroli ustalono, że badane inwestycje⁵ były realizowane zgodnie z miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego⁶, a Wójt Gminy wydał decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, a następnie wydawano decyzje zatwierdzające projekt budowlany i pozwalające na budowę. Rada Gminy zapewniła środki w uchwałach budżetowych na realizację ww. inwestycji. Starosta udzielił pozwolenia wodno-prawnego⁷ Gminie do 31 marca 2015 r. na pobór wody oraz odprowadzanie oczyszczonych ścieków do rzeki Płodownicy.

2. Wybór wykonawców i przebieg realizacji zadań inwestycyjnych.

NIK nie wnosi uwag, co do trzech badanych umów⁸ zawartych w wyniku rozstrzygnięcia zamówienia publicznego przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego. Przedmiotowe postępowania zostały przeprowadzone zgodnie z *ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*.⁹ Umowy przewidywały kary umowne w przypadku nieterminowej realizacji zamówienia. Wykonawcy inwestycji zagwarantowali należyte wykonanie przedmiotu umowy w formie i wysokości przewidzianej umową. Zawiadomienie o terminie rozpoczęcia robót budowlanych zostało przez Gminę przekazane z zachowaniem terminów określonych w art. 41 ust. 4 *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane*.¹⁰ Gmina posiadała certyfikaty, deklaracji zgodności oraz atesty na materiały budowlane wykorzystane przy realizacji inwestycji zakończonych.

³ uchwała Rady Gminy: nr XI/60/07 z dnia 27 lipca 2007 r oraz nr VII/51/2011z dnia 18 kwietnia 2011 r

⁴ Dz. U. 2006 Nr 107, poz. 726 do 01.01.2010 r. aktualnie Dz. U. z 2010 r. Nr 38, poz. 207.

⁵ Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Gaczyska i Jastrząbka”, „Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Kopaczyska i tranzyt sieci pomiędzy miejscowości Jastrząbka i Witowy Most” oraz „Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Baranowo i budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Baranowo, Orzoł, Budne-Sowięta, Czerwińskie, Oborczyńska, Czarnotrzew, Lipowy Las, Orzołek”.

⁶ Uchwała XXXIX/248/05 Rady Gminy z dnia 17 października 2005 r.

⁷ Decyzja Starosty Powiatowego z dnia 30 marca 2005 r.

⁸ umowa nr 2222/30/2006 z dnia 5 października 2006 r. oraz umowa nr 242-13/2007 z dnia 22 sierpnia 2007 r. zawarte z Zakładem Usług Wod.-Kan.C.O. i Zaopatrzenia w Wodę”, oraz umowa nr 345-6/2010 z 1 lipca 2010 z INSTAL Warszawa S.A.

⁹Dz. U. z 2010, Nr 113 poz. 759 ze zm.

¹⁰Dz. U. z 2010 Nr 243, poz. 1623 ze zm.

Ustalono, że niezgodne z art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹¹ oraz z art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹², Skarbnik Gminy nie złożyła podpisu na 11 umowach dotyczących: opracowania studium wykonalności, wykonania i aktualizacji map, wykonania dokumentacji projektowej dla inwestycji budowa wodociągu Gaczyska-Jastrząbka, na pełnienie nadzoru inwestorskiego, wykonania projektu sieci wodociągowej oraz wykonanie i aktualizację map sieci wodociągowej dla inwestycji „budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Kopaczyska i tranzyt sieci (...)” oraz studium wykonalności, wykonania operatu wodno-prawnego oraz opracowanie projektu technicznego na „rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków” na łączną kwotę 222 831,50 zł.

Gmina zapewniła dla wszystkich badanych inwestycji kierowników budowy oraz inspektorów nadzoru budowlanego z odpowiednimi uprawnieniami. Analiza przebiegu realizacji trzech badanych inwestycji wykazała naruszenie przepisów ustawy *Prawo Budowlane* w następujących przypadkach:

- Do użytkowania sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Kopaczyska oraz tranzyt sieci (...) przystąpiono przed zawiadomieniem Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego. O zakończeniu budowy zawiadomiono go po blisko 4 latach od zakończenia budowy, tj. 15 października 2007 r., co stanowi naruszenie art. 54 w/w ustawy.
- Nie zgłoszono do odbioru robót zanikowych ulegających zakryciu oraz nie sprawdzono i nie odebrano robót ulegających zakryciu w trakcie realizacji inwestycji „Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Gaczyska i Jastrząbka” oraz Budowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Kopaczyska oraz tranzyt sieci (...), co było niezgodne z art. 22 pkt 7 oraz art. 25 pkt 3 ww. ustawy.
- Nie prowadzono księzek obiektu budowlanego dla ww. dwóch inwestycji, co stanowiło naruszenie art. 64 ust. 1 ww. ustawy.

3. Wykorzystanie środków publicznych na realizowanie inwestycji wodno – ściekowych.

Na realizację 3 badanych inwestycji gmina poniosła łącznie nakłady w wysokości 6.488,7 tys. zł¹³, w tym 100 tys. zł pochodziło z Komponentu E – Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Budowy Sieci Wodociągowej i Kanalizacyjnej, 4.712,8 tys. zł

z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz 58,1 tys. zł z budżetu państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Wszystkie inwestycje rozliczano terminowo i zgodnie z warunkami umowy i harmonogramem rzeczowo - finansowym. Gmina zaewidencjonowała inwestycje na koncie 080 oraz wprowadziła je do ewidencji środków trwałych w przypadku zakończonych dwóch inwestycji.

4. Osiągnięte efekty rzeczowe i ekologiczne inwestycji wodno - ściekowych.

W okresie 2007–2011 gmina rozbudowała sieć wodociągową o 100,2 km co spowodowało wzrost liczby mieszkańców Gminy korzystających z sieci wodociągowej z 27,5 % do 77,1 %. Pomimo, że długość sieci kanalizacyjnej uległa zmianie w badanym okresie z 8,9 km do

¹¹Dz. U. z 2005 Nr 249 poz. 2104 ze zm. Obecnie art. 54 ust 3 ustawy z dnia z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.09.157.1240 ze zm.)

¹²Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591

¹³ W ramach ww. środków opracowano dokumentację projektową, mapy, kosztorysy, wykonano prace montażowo - budowlane, oraz opłacono pełnienie funkcji kierownika budowy i inspektora nadzoru budowlanego.

22,4 km, nie zwiększyła się liczba korzystających z sieci osób, gdyż wybudowany odcinek sieci jest częścią realizowanej inwestycji i zostanie oddany do użytkowania po jej zakończeniu.

W okresie objętym kontrolą Gminy nie przeprowadzono badań laboratoryjnych potwierdzających uzyskanie zakładanego efektu ekologicznego, w związku z trwającą budową oczyszczalni oraz sieci kanalizacyjnej.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. realizację budowy sieci kanalizacyjnej przy jednoczesnej realizacji sieci wodociągowej zgodnie z wymogami art. 42 ust. 3 ustawy prawo wodne,
2. prawidłowe klasyfikowanie wydatków w ramach Wieloletnich Programów Inwestycyjnych,
3. kontrasygnowanie umów przez Skarbnika Gminy,
4. przestrzeganie terminu zawiadomienia właściwego organu budowlanego o zakończeniu robót budowlanych,
5. założenie ksiąg obiektu budowlanego dla obiektów infrastruktury wodociągowej,
6. zapewnienie dokonywania odbiorów robót zanikowych, ulegających zakryciu.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Wójta o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.